

“KO RAZISKUJEŠ, SE UČIŠ IN VEDNO ZNOVA UGOTAVLJAŠ, KAKO MALO VEŠ!”

Intervju z Mirjam Štrukelj,
vodjo Otroške folklorne skupine Kamenčki,
ob njihovi 15. obletnici

Pripravila ANJA KRISTAN

Mirjam Štrukelj, rojena leta 1959 v Postojni, po poklicu vzgojiteljica predšolskih otrok, ima poleg stika z otroki v službenem času veliko stika z otroki tudi drugače; že petnajsto leto namreč vodi folklorno skupino Kamenčki. Kot strokovna vodja folklorne skupine je, poleg Kamenčkov, tudi mentorica Otroške folklorne skupine Mularije z borjača (8 let). Obenem je plesalka v Sežanski folklorni skupini ter prejemnica občinskega priznanja za uspešno vodenje in udejstvovanje v folklorni dejavnosti (2003) ter prejemnica srebrne Maroltove značke (2004).

Kdaj ste se prvič srečali s plesom in kako vas je to privedlo do resnejšega dela na tem področju?

Kar pomnim, sem si želela delati nekaj v povezavi s plesom in umetnostjo. Prva priložnost se mi je ponudila v šolskem letu 1994/95, ko smo imeli v vrtcu projekt Kras nekoč in danes. V tem okviru smo zbirali ljudske pesmi, igre in ples s Krasa. S skupino (takrat še malih šolarjev) smo ob odprtju razstave ob koncu projekta predstavili venček plesov, pesmi in iger. Tako se je začelo. Redno sem se začela udeleževati raznih seminarjev in folklornih taborov, kjer sem si pridobi-

Na obletnici je s pesmijo program povezovala Ljoba Jenče.
(Iz društvenega arhiva.)

vala dragoceno znanje. Poleg tega si širim znanje s prebiranjem literature, ki pa je je za predšolsko obdobje zelo malo.

Otroška folklorna skupina pod vašim vodstvom uspešno deluje že petnajsto leto. Kaj vas je motiviralo za delo v vseh teh letih in kateri so za vas največji dosežki?

Največja motivacija mi je bilo odkrivanje neznanega, saj ljudsko izročilo obsega veliko področij. Ko raziskuješ in se učiš, vsakič znova presenečen ugotavljaš, kako malo veš. Razveseljuje me tudi veselje otrok, njihov pozitiven odziv, da so me vedno na hodniku klicali in spraševali: “Mirjam, kdaj bo spet “foklora”?” Dosežek pri delu s skupino Kamenčki je zame zagotovo to, da smo bili že štirikrat izbrani za državno srečanje otroških folklornih skupin Slovenije.

Za vsak nastop oziroma odrsko postavitev in tudi za samo delo (ki je vsako leto drugačno) je potrebnih kar nekaj idej in navdiha. Od kod jih jemljete?

Ideje sem dobivala ob delu, iz izkušenj in ob pridobivanju znanja, saj če znaš dobro prisluhniti in opazovati življenje okoli sebe, jih ni težko dobiti, teže jih je uresničiti. Vsa ta leta sem si zapisovala in zbirala gradivo ter ga strnila v knjigi *Kamenčki*. Starejši ljudje so bili vedno veseli obiskov in so, za razliko od nas, rekli, da imajo veliko časa in naj jih še kdaj obiščem. Opravila sem tudi začetni tečaj diatonične harmonike, kar mi koristi pri delu.

Ste naleteli pri svojem delu na kakšne težave?

To vprašanje bi zahtevalo kar veliko premisleka. V bistvu mi je bilo najteže povezovati različne dele v neko celoto – v odrsko postavitev, ki ustreza postavljenim merilom. Pri delu s predšolskimi otroki je poleg poznavanja ljudskega izročila ključnega pomena biti dober in “občutljiv” učitelj. Brez sodelovanja s starši in podpore sodelavcev seveda ne gre. Velikokrat je zelo težko vsem sodelujočim pojasniti, zakaj nekaj mora biti, tako kot je, saj se oni s tem navadno ne ukvarjajo. Jaz pa čutim veliko odgovornost, da ustrezno prikažemo, kakšno je bilo nekdanje življenje. Otroci s poustvarjanjem ljudskega izročila marsikaj razvijajo: ritem, melodični posluš, dobivajo odrske izkušnje, samozavest, pozitivno samopodobo, zavedanje o kulturni dediščini ... Tudi vsi tisti, ki so poizkusili delati v otroških folklornih skupinah, znajo ceniti naš trud, saj je treba vložiti veliko prostega časa, zato moraš to preprosto imeti rad.

Se počutite bolj učenka ali učiteljica na področju poustvarjanja ljudskega izročila?

Pravzaprav oboje. Večna učenka bom, saj me odkrivanje novega vedno navdušuje, učim pa se tudi od otrok. Zelo hitro znajo pokazati, kaj je zanje pretežko, ne povedo pa tega z besedami. Neverjetno je, kako se že pri tako majhnih otrocih kaže trema pred nastopom, čeprav sami niti ne vedo, da ji je tako ime. In kako zažarijo njihove oči, ko jo sami premagajo. Prav to mi je bilo tudi glavno vodilo vseh petnajst let. Kot učiteljica pa prenašam svoje znanje na otroke.

Mirjam Štrukelj (v ozadju) z otroki in Ljobo Jenče na odru. (Iz društvenega arhiva.)

Ali se vpliv vašega navdušenja nad folklorno dejavnostjo pozna tudi v vaši družini?

Z mano je leto in pol plesal mož. Doma se nekaterih šeg in navad držim ob praznikih, ko spečem razne dobrote. Rada se udeležim prireditev, ki so povezane s šegami iz preteklosti, in kulturnih prireditev, ki me vedno duhovno napolnijo.

Ali se je, po vašem mnenju, odnos do ljudskega izročila v petnajstih letih kaj spremenil?

Danes predvsem med mladimi pogrešam več zanimanja za naše ljudsko izročilo, premalo pa je tudi zavedanja, kako je to pomembno za obstoj naroda in za oblikovanje naše lokalne identitete. Žal postane izročilo veliko bolj cenjeno, ko se moramo zanj boriti, tako kot se še dandanes borijo naši rojaki v Italiji. Z našim strokovnim pristopom do dela se vendarle počasi izboljšuje odnos do njegove izvirne in folklorizirane oblike.

Kakšna želja za prihodnost?

V prihodnje bi rada videla, da bi katera mlajša prevzela skupino in nadaljevala začrtano pot.

Petnajst let dela ste praznovali s koncertom. Kakšen program ste pripravili?

Otroška folklorna skupina Kamenčki, ki mi jo pomaga voditi Jelka Orel, se je predstavila z dvema odrskima postavitvama: s Tepežnico, v kateri na orglice igra Anja Kristan in na piščalko Saša Teraž, in z Godovanjem, kjer program z violino spremlja Petra Kukanja in z violončelom Julija Žerjal. Otroška folklorna skupina Mularija z borjača, ki jo vodim na Osnovni šoli Srečka Kosovela, je predstavila B'ndimo, v kateri kot gospodar nastopa Aljoša Prinčič, ter odrsko postavitev Gospod kapucinar kap'co zgubu. Otroška folklorna skupina Brinovke, ki prav tako deluje na Osnovni šoli Srečka Kosovela pod vodstvom Veronike Norčič, je predstavila Šembiljo, na violini pa jih je spremljala Lara Kariž.

Celoten program je s pesmijo in pripovedjo prepletala glasbena gostja Ljoba Jenče.

Odrpli smo tudi kronološko razstavo igrač, glasbil in predmetov, ki so jih otroci uporabljali pri igri in delu. Razstavo sta pomagali pripraviti Erna Kopše in Anita Krapš Curk. Ob tej priložnosti je izšel zbornik Otroške folklorne skupine Kamenčki, za katerega sem pripravila besedilo, v računalniško obliko ga je prenesla Anja Kristan, grafično ga je oblikoval DTP Sutido. Zbornika nam ne bi uspelo izdati brez podpore donatorjev.

Kje ste se letos še predstavili?

Z novo odrsko postavitvijo Tepežnica smo marca nastopili na sejmu Altermed v Celju, 6. aprila na območnem srečanju otroških folklornih skupin v Izoli, kjer smo bili izbrani za majsko regijsko srečanje v Postojni. V Postojni so nas izbrali za državno srečanje 30. maja v Žalcu.

In še moja beseda ob koncu: Z Otroško folklorno skupino Kamenčki sodelujem drugo leto. V odrski postavitvi Tepežnica igram orglice, pojem in animiram otroke za odrom. Priznati moram, da sem bila izredno presenečena nad vloženim delom Mirjam Štrukelj, ki presega vse, kar sem si poprej lahko predstavljala. Mirjam "diha folkloro" in "folkloro diha njo". Ne le v delu z otroki, ampak tudi v vsem obsežnem sodelovanju in koordiniranju svojega dela s sodelavkami, starši, raznimi društvi in komisijami, z lastnim osebnim življenjem in torej svojim prostim časom, z vsemi srečanji in nastopi ter ob vsakem posameznem srečanju z ljudmi, od katerih se je vedno pripravljena učiti in jim prisluhniti o tem, "kako je bilo nekoč". Delo nikakor ni preprosto in od človeka zahteva popolno predanost, kar ob današnjem ritmu življenja nikakor ni preprosto. Zato osebno in iz vsega srca čestitam Mirjam tudi v svojem tokratnem zapisu, saj je lepo odkriti ljudi, ki so s srcem strastno predani svojim idejam in zanimanjem.

S praznovanja. (Iz društvenega arhiva.)